

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Приватне життя

Данильчуки
двадцять п'ять
років
не втомлюються
освідчуватися
в коханні

► СТОР. 9

Досвід
У фермерському
господарстві
Івашини —
жнива
хліборобської
долі

► СТОР. 10

Володимир Івашин
серед пшеничного поля.

Спорт

Медальний
ривок
на фініші!

Єва Мелещук.
Фото
ukraine-rg.com.ua

► СТОР. 12

№ 132 (7138)

ВІВТОРОК, 16 ЛИПНЯ 2019 РОКУ

WWW.GOTOS.COM.UA

Сьогодні — День ухвалення Декларації
про державний суверенітет України

Між УРСР і УНР вибрали Україну

Липень 1990 року. Мітинг за демократичну Україну.

Фото Олександра Клімченка (з архіву «Голосу України»).

29 літ тому, 16 липня 1990 року, Верховна Рада ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. Цим актом український народ через 70 років після доби Української Народної Республіки та визвольної боротьби 1940—1950 років знову на повен голос заявив про своє прагнення до державної незалежності. «Зважаючи на волю українського народу та його одвічне прагнення до незалеж-

ності, підтверджуючи історичну вагомість прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року, Верховна Рада постановляє: вважати 16 липня Днем проголошення незалежності України і щорічно відзначати його як державне свято», — гласила ухвалена цього самого дня Постанова Верховної Ради «Про День проголошення незалежності України».

► СТОР. 4

Я ВАМ ПИШУ

Закон треба не обговорювати, а виконувати

Горе, коли вимоги законів починають трактувати всі, кому не лінъки. І так, як кому заманеться. От вже дехто потроху долучається до законотворчості й починає стиха коментувати і роз'яснювати нам недалеким і необізним, мовляв, декомунізація «під питанням», цим повинні перейматися і вирішувати на місцевих референдумах! Хтось заходить відновлювати імена і прізвища ворогів українського народу на вулицях та площах і повертає на постаменти гнобителів та кровопивць. А хтось зазіхає на найсвятіше — на нашу мову! Але, панове, а нічого, що існують закони? І про декомунізацію, і про мову? А нічого, що мало не кожна українська родина постраждала в роки лихоліття! Так що, шановні, давайте будемо кожен займатися своєю справою, а головне — поважати і виконувати закони. Може, вони комусь не зручні, але обов'язкові для всіх!

Степан СКОРОХОД,

Чернігівська область.

ПОДІЇ

Мрії здійснюються через 20 років

Хороший подарунок отримали цього року жителі села Опришени Глибоцького району Чернівецької області на християнське свято Петра і Павла. 12 липня 2019 року в Опришенах відбулося урочисте відкриття нової лікарської амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

На цю подію люди очікували 20 років, довідався наш власкор Сергій СУЛИМА. Амбулаторію збудовано на засадах співфінансування. Це — сучасний медичний заклад, що відповідає всім вимогам та європейським стандартам надання ефективної медичної допомоги. Проведено водопостачання та водовідведення, передбачено наявність послуг телемедицини.

Амбулаторія в Опришенах обслуговуватиме ще кілька населених пунктів поруч. Люди зможуть отримати якісну медичну послугу тут, або ж за допомогою відеозв'язку дістати консультацію у лікарів на другому та третьому рівні медицини. Також амбулаторії виділили автомобіль «Рено» для лікаря.

Активно готуються до навчального року

На Кіровоградщині до нового навчально-гуртівного року готова половина закладів загальної середньої освіти області. За інформацією управління освіти, науки, молоді та спорту ОДА, на підготовку шкіл до роботи загалом і в осінньо-зимовий період зокрема передбачено понад 85 млн грн.

Уже замінили вікна в семи закладах. У чотирьох школах поміняли покрівлю, в двох — опалювальні котли, ще в одній зробили капітальний ремонт. Також оновлюють системи опалення, водоканалізації та мережі тощо. Це в майже сотні закладів проведено такі роботи. А на ремонт і реставрацію навчального корпусу № 2 Кіровоградського обласного НВК (гімназія — інтернат — школа мистецтв) у місті Олександрія передбачено з обласного бюджету 445 тис. грн, інформує наш власкор Петро МЕЛЬНИК.

КОРОТКО

■ Рекордом на най масовіші виконання петриківського розпису майстрами на одній локації відзначило свій 247-й рік заснування селища Петриківка на Дніпропетровщині (Укрінформ).

■ У Пирятинському ОТГ, що на Полтавщині, почала роботу конкурсна комісія з визначення кращих підприємця та підприємства громади. При цьому враховуватиметься насамперед кількість створених претендентами нових робочих місць і суми сплачених ними до бюджету усіх рівнів податків, повідомляє наш власкор Василь НЕЙЖМАК.

■ Одразу чотири кінологічні розрахунки українських рятувальників увійшли до першої сотні за версією Міжнародної організації рятувальних собак (IRO) як кращі пошуко-віднайдувальні у світі (прес-служба ДСНСУ).

Сьогодні — День ухвалення Декларації

Між УРСР і УНР вибрали Україну

ПОЧАТОК НА І-Й СТОРІ

Від депутатів союзної республіки до парламентаріїв незалежної держави

Не буде перебільшеннем стверджувати, що саме впродовж розгляду проектів Декларації, який у пленарному режимі тривав із 28 червня по 16 липня, обраний 4 березня 1990 року новий склад Верховної Ради УРСР здійснив стрімку еволюцію від народних депутатів союзної республіки до парламентаріїв фактично незалежної держави. І в цьому величезна заслуга представників національно-демократичної Народної Ради, які оприє перебування в меншості (125 мандатів із 450), вже через декілька місяців зуміли перевонати більшість народних депутатів підтримати ідею суверенітету та незалежності України.

Як зазначав учорашній дисидент і політ'язень, а в липні 1990 року — голова щойно створеної Республіканської партії народний депутат Левко Лук'яненко, звертаючись до представників консервативної комуністичної «групи 239», ще рік тому КПУ дивилася на синьо-жовтий прапор як на небезпечний прояв націоналізму і спрямовувала підлеглі сили на поборювання його, півроку тому КПУ не припиняла, що представники Української Гельсінської спілки можуть стати народними депутатами і їм доведеться сидіти поруч із ними, а існування в СРСР багатопартійної системи здавалося вельми проблематичною справою. «Тепер це стало реальністю. І вельми скоро такою ж реальністю стане творення незалежних держав на руїнах великої російської імперії. А поки що наш консервативний блок опирається цієї ідеї, як опирається досі всякий новий ідея. Тим часом ідея самостійності України для українського народу була завжди зрозуміла і ждана, і тільки жахливий червоний терор примусив був його змовкнути та й то не зовсім. Отже, відповідно до історичного розвитку людства, попереду в Україні повна державна незалежність. Вітаючи дух свободи після довгого безправ'я, вітаймо національну свободу як ясний день після кошмарної довгої ночі», — заявив він 11 липня 1990 року.

Щоправда, згодом Л. Лук'яненко в розмові згадував: і сам не сподівався, що створення на руїнах Радянського Союзу незалежних держав буде настільки швидким. Тим паче що наявні після внесення цього питання до порядку денного комуністична більшість не приховувала: розглядає можливе ухвалення Декларації як вимушений крок перед підписанням нового союзного договору. Та навіть з урахуванням цих намірів реальна робота над проектом Декларації розпочалася лише після того, як 12 червня 1990 року «старши брати» під час першого з'їзду народних депутатів Російської Федерації ухвалили Декларацію про державний суверенітет Росії. Ще однім чинником, який привів до розробки документа, стало відсутність великої делегації народних депутатів на чолі з Головою Верховної Ради і водночас Першим секретарем ЦК КПУ Володимиром Івашком до Москви для участі у ХХVIІІ з'їзді КПРС. Тож після того, як на вимогу опозиції парламент проголосував за відкликання народних депутатів — делегатів з'їзду для

Народні депутати від Народної Ради Левко Горохівський, Олеся Шевченко, Левко Лук'яненко, Степан Хмара, Михайло Горинь, Богдан Ребрик, Ірина Калинець, В'ячеслав Чорновіл, Богдан Горинь, Генріх Алтунян після голосування за прийняття Декларації про суверенітет 16 липня 1990 року.

невідкладного розгляду Декларації, В. Івашко надіслав листа, що складає із себе повноваження Голови Верховної Ради, і далі засідання вів Перший заступник глави парламенту Іван Плющ.

Суверенні, але в межах оновленого Союзу

Поданий Президію Верховної Ради УРСР проект Декларації цілком очікувало відображення позицію КПУ, за якою Україна розглядалася як «суверенна держава у складі Союзу з іншими республіками». 28 червня 1990 року, коли розпочалося пленарне обговорення проектів Декларації, народний депутат Сергій Дорогунцов під час представлення проекту президії попри висловленій реверанс, що поняття державного суверенітету пропонується визнати як «верховенство самостійності, повноту і неподільності влади республіки в межах її території та незалежність і рівноправність республіки у зовнішніх зносинах», значну увагу приділив майбутнім стосункам в межах «оновленого Союзу». Зокрема, в розділі, присвяченому підписанню нового союзного договору, де-факто став наслідком військової анексії Української Народної Республіки більшовицькою РРФСР та був підписаний створеним окупантами владою маріонетковим урядом УРСР, який не мав на це уповноваження від українського народу. Виходячи з цього, С. Хмара запропонував діоновувати союзний договір 1922 року, а економічні стосунки з іншими республіками здійснювати шляхом укладання прямих угод. Також він наголосив на необхідності негайного створення власних Збройних Сил, органів держбезпеки, прокуратури, митної служби, незалежної фінансової системи, інституту республіканського громадянства, а також пропонував змінити назву держави на Українську республіку, підтвердивши при цьому державний статус прийнятості 1918 році УНР національної символіки — синьо-жовтого прапора, герба-тризуба та національного гімну «Ще не вмерла Україна...».

Фактично С. Хмара запропонував піти шляхом, який на той час уже пройшли Балтійські республіки та Грузія, які в деклараціях проголосили відновлення своєї державної незалежності. Тож, називаючи свій проект Декларації Маніфестом незалежності, він підкреслив, що до створення нової Конституції та переворення України на повноцінний суб'єкт міжнародного права «ми не можемо не відійти від ставити питання про укладення будь-яких політичних союзів з будь-ким».

Найдорадикальнішим був проект Декларації народного депутата Степана Хмари, в якому пропонувалося діоновувати союзний договір 1922 року та відновити незалежну Українську державу. На відміну від поданого президією проекту, де просто констатувалося, що «у 1922 році Українська республіка разом з радянськими республіками (Росія, Білорусь та Закавказзя) об'єдналася у Союз РСР на основі союзного договору», С. Хмара наголосував, що «союзний договір 1922 року

де-факто став наслідком військової анексії Української Народної Республіки більшовицькою РРФСР та був підписаний створеним окупантами владою маріонетковим урядом УРСР, який не мав на це уповноваження від українського народу. Виходячи з цього, С. Хмара запропонував діоновувати союзний договір 1922 року, а економічні стосунки з іншими республіками здійснювати шляхом укладання прямих угод. Також він наголосив на необхідності негайного створення власних Збройних Сил, органів держбезпеки, прокуратури, митної служби, незалежної фінансової системи, інституту республіканського громадянства, а також пропонував змінити назву держави на Українську республіку, підтвердивши при цьому державний статус прийнятості 1918 році УНР національної символіки — синьо-жовтого прапора, герба-тризуба та національного гімну «Ще не вмерла Україна...».

Фактично С. Хмара запропонував піти шляхом, який на той час уже пройшли Балтійські республіки та Грузія, які в деклараціях проголосили відновлення своєї державної незалежності. Тож, називаючи свій проект Декларації Маніфестом незалежності, він підкреслив, що до створення нової Конституції та переворення України на повноцінний суб'єкт міжнародного права «ми не можемо не відійти від ставити питання про укладення будь-яких політичних союзів з будь-ким».

На тому, що запропонованій президією проект Декларації фактично стверджує, що українська нація тільки нині хоче самовизнанитися, та що в нас ніколи не було IV Універсалу УНР, наголосив народний депутат Микола Поровський.

Оскільки до 28 червня

такі виступи з найвищої

ДО РЕЧІ

Державний Центр Української Народної Республіки у вигнанні, оцінюючи ухвалення Декларації про державний суверенітет України, у липні 1990 року зазначав, що у разі втілення цього документа в життя небагато лишилося б до здійснення повної суверенності і незалежності України. «Ми віримо, що вже в недалекому майбутньому український народ матиме змогу у вільній і незалежній Україні вибирати свою державну владу демократичним способом. А тоді, згідно з постановами Х сесії Української Національної Ради, Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі вважатиме свою роль закінченою і передасть свій мандат урядові в столиці незалежної демократичної держави — Києві. Тим актом буде привернено той стан, який IV Універсал Української Центральної Ради і Акт Соборності Української Народної Республіки забезпечили українському народові і всім громадянам України», — йшлося у зверненні Державного Центру УНР.

Цей день настав 22 серпня 1992 року. Напередодні першої річниці незалежності України президент Української Народної Республіки у вигнанні Микола Плав'юк за присутності Президента України Леоніда Кравчука, Голови Верховної Ради Івана Плюща та Прем'єр-міністра України Вітольда Фокіна урочисто склав повноваження голови Державного Центру УНР та проголосив молоду Українську державу правонаступницею УНР.

парламентської трибуни ще не лунали, то представники «групи 239» сприяли залишки С. Хмари вкрай неоднозначно. Проте далі до його голосу приєдналися інші народні депутати і поступово ідея незалежності України вже не викликала такого несприйняття.

Зокрема, до теми УНР також звернувся народний депутат Володимир Шлемко, який заявив, що після знищення сувереної Української держави більшовики утворили маріонеткову УРСР, яка й підписала нелегітимний союзний договір 1922 року. «Пропоную створити парламентську комісію, яка б детально вивчала все, що пов'язано з цим договором, і представила свої висновки сесії Верховної Ради, а ми повинні керуватися Четвертим універсалом 1918 року, який проголосував незалежність Української Народної Республіки», — сказав він та підкреслив, що запропонований президією проект Декларації передбачає підписання нового союзного договору, що диктується самим початтям суверенітету.

Народний депутат Іван Заєць заявив, що наша держава — Українська Народна Республіка — склається під час визвольних змагань 1917—1918 років на основі здійснення українською нацією її невід'ємного права на самовизначення. Тому, на його думку, включення до Декларації положення про союзний договір без ухвалення нової Конституції та утвердження України як повноправного суб'єкта міжнародних відносин приведе до повторення 1922 року з усіма його негативними наслідками.

На тому, що союзний договір 1922 року був підписаний не з сувереною державою, а з анексованою територією, акцентував увагу народний депутат Левко Горохівський. «У 1918 році в Бресті був підписаний мирний договір між урядом більшовицькою Росії при посередництві зарубіжних країн, який визнав українську державу самостійною. Але вже через кілька місяців Червона Армія вторглася на територію України, — нагадав він та закликав будувати стосунки з союзними республіками на основі двосторонніх рівноправних договорів.

«Враховуючи історичні події 1917—1920 років, а саме те, що Україна була сувереною, вихідним пунктом Декларації повинно бути відновлення незалежності в усій її повноті», — заявив народний депутат Володимир Колінець.

На тому, що запропонованій президією проект Декларації фактично стверджує, що українська нація тільки нині хоче самовизнанитися, та що в нас ніколи не було IV Універсалу УНР, наголосив народний депутат Микола Поровський.

Тож чим довше тривало обговорення, тим частіше

лунали заяви про неприпустимість включення до Декларації положення про союзний договір та про необхідність денонсації договору 1922 року. Наприклад, 9 липня народний депутат Роман Лубківський підкреслив: щоб досягти порозуміння з російським народом, Україна має повернути собі правовий та міжнародний статус часів УНР і вже потім вирішувати, чи варто вступати з кимось у договірні стосунки. «Проблема виходу будь-якої республіки, отже, є України, зі складу СРСР, створеного внаслідок політичних комбінацій за моделью царської Росії, не повинна нікого відлякувати», — передував він.

На цьому тлі Левко Лук'яненко запропонував народним депутатам розглянути ще один короткий проект Декларації, пункт перший якого гласив, що «Українська РСР приступає до виходу зі складу СРСР».

Для здійснення швидкого виходу з Союзу Верховна Рада мала ухвалити пакет законів, спрямованих на утвердження суверенітету українського народу на своїй території та зобов'язати Раду Міністрів УРСР забезпечити необхідні для втілення згаданих законів у життя заходи.

На думку Л. Лук'яненка, це мало підготувати умови для проголошення республіки незалежною та перейменування УРСР на УНР із заміною колоніальної символіки на національну.

«Бочку меду мусили прийняти з ложкою д'ОГТЮ...»

Однак попри домінування

стосунки. «Проблема виходу будь-якої республіки, отже, є України, зі складу СРСР, створеного внаслідок політичних комбінацій за моделью царської Росії, не повинна нікого відлякувати», — передував він.

На цьому тлі Левко Лук'яненко запропонував народним депутатам розглянути ще один короткий проект Декларації, пункт перший якого гласив, що «Українська РСР приступає до виходу зі складу СРСР». Для здійснення швидкого виходу з Союзу Верховна Рада мала ухвалити пакет законів, спрямованих на утвердження суверенітету українського народу на своїй території та зобов'язати Раду Міністрів УРСР забезпечити необхідні для втілення згаданих законів у життя заходи. На думку Л. Лук'яненка, це мало підготувати умови для проголошення республіки незалежною та перейменування УРСР на УНР із заміною колоніальної символіки на національну.

Однак попри домінування представників Народної Ради під час обговорення більшість зрештою підтримала проект, який запр

Сьогодні — День ухвалення Декларації

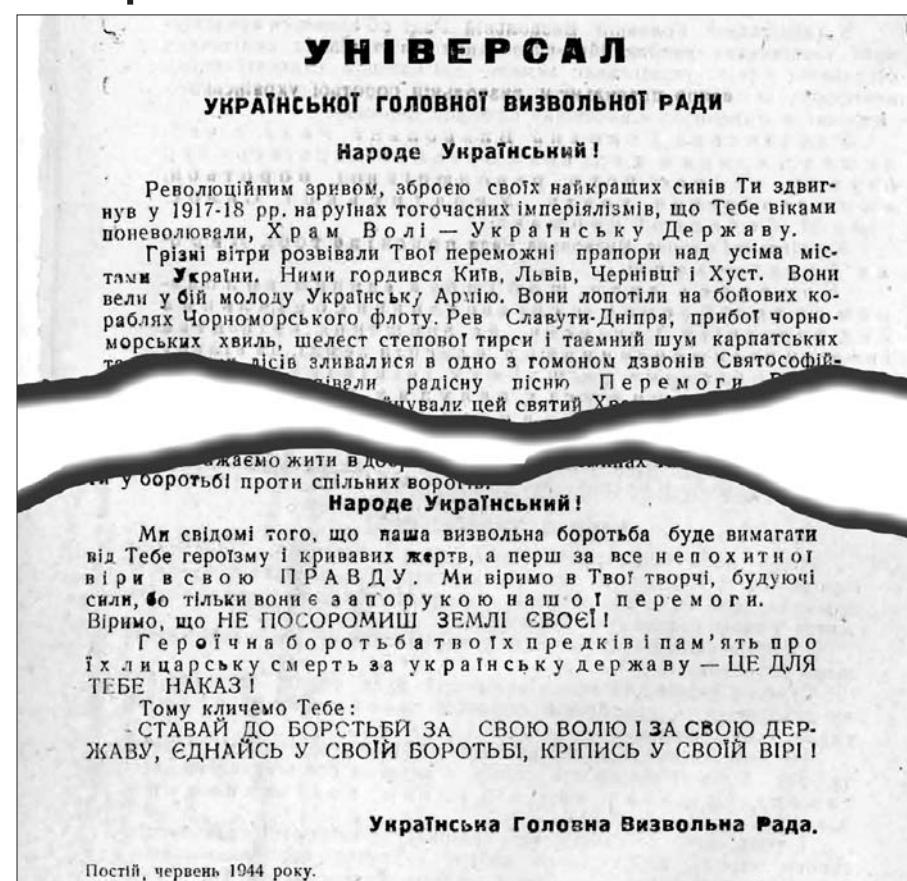
15 липня минуло 75 років з дня створення Української Головної Визвольної Ради (УГВР). Уже сама її назва переконує в спадкоємності традицій часів національно-визвольних змагань 1917—1921 років, коли проголосили Центральну Раду в Києві (1917) та Українську Національну Раду у Львові (1918). Ще з початку Першої світової війни галицькі українці покликали до життя Головну Українську Раду, що була перетворена на Загальну Українську Раду. Спадковість засвідчує також участь в УГВР ветеранів Української Народної Республіки. Зрештою, назва основного документа УГВР — універсал — єдиний доказ на користь цього покоління.

1. Як виникла УГВР

УГВР трактували як «верховний орган українського народу в його революційно-визвольній боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу». Однак ще до її виникнення українські патріоти чинили опір німецьким окупантам. Підпільні групи діяли не лише на західноукраїнських землях (на Галичині, Волині й Поліссі), а й поза їх межами (у Києві, Дніпропетровську, Одесі, Вінниці, Харкові, Донецьку тощо). З 1942 року проти німців діяли частини УПА, в якій воювали не лише оунівці, а й представники інших політичних організацій і безпартійні. У таких умовах заявила про себе доконечність всенародного керівництва. На це звертали увагу делегати III Надзвичайного великого збору ОУН, що відбувся підпільно 21—25 серпня 1943 року на українських землях. Згодом дійшли висновку, що політичний центр, як писав Роман Шухевич, має спиратись на вимоги беззастережного визнання ідеї Української Самостійної Соборної Держави як найвищої ідеї українського народу й демократичний принцип представництва різних політичних сил, а також задекларувати своє вороже ставлення до московських більшовиків і німецьких нацистів як окупантів українських земель.

Великий збір УГВР відбувся на Самбірщині, біля села Недільна, в лісничівці 11—15 липня 1944 року під охороною відділів УПА. Організатори масового збройного виступу проти німецьких окупантів виходили з того, що гітлерівці війну прогали, а СРСР виснажується у війні, тому можна чекати таких наслідків, які виникли після Першої світової війни. Не лише серед українців, а й інших поневолених Москвою народів визрівали сподівання, що західні союзники СРСР можуть висадитися на півдні України. Проте пемога версія, що з «поверненням Сталіна» в Україні запанує терор проти тих українців, які були пов'язані з противниками підпільям. Уже після смерті Сталіна стало відомо про кремлівський план виселення українського народу з рідної землі. Цікаво, що більшовицькі ідеологи називали борців за визволення України «німецько-українськими буржуазними націоналістами», а гітлерівці — «більшо-

Це був революційний центр національно-визвольної боротьби

гівлі відповідно до чинного законодавства.

Боротьбу за УССД передбачено вести в союзі з іншими поневоленими народами Європи й Азії, які визнають право нашої нації на політичну незалежність. УГВР прагне мирного співжиття українців з іншими народами, які мають право на власні держави в етнічних межах. Отож звинувачувати українських націоналістів у ворожому ставленні до інших народів, про що заявляли московські більшовики, безпідставно.

Створенням УГВР було завершено становлення центрального політичного центру боротьби проти окупантів, яку раніше вели ОУН і УПА. Така структура не була чимось унікальним серед поневолених європейських народів, які організували національну самооборону, відому як резистанс (від лат. resisto — чиню опір). Ініціатори УГВР намагалися розширити соціально-політичну базу для збройної боротьби проти німецьких нацистів і московських більшовиків, подолати розрізnenість активних політичних сил.

Звісно, умови для розширення діяльності УГВР були непрості. Незабаром усі українські землі опинилися під московською окупацією. Якщо УГВР виникла на території, контролюваній УПА, то тепер їй доводилося боротися з новим окупантом, який домагався повної ліквідації організованого руху опору. Проте масові акції ворога не могли знищити українського збройного підпілля, хоч завдали йому значних втрат. Уже 12 вересня 1944 року до лап НКВС потрапив очільник УГВР Кирило Осьмак. Ще раніше, 22 серпня, в нерівному бою з московсько-більшовицькими окупантами загинув генеральний секретар внутрішніх справ Ростислав Волошин, який головував на Великому зборі УГВР. Наприкінці того року (22 грудня) у бою героїчно зустрів смерть Йосип Позицянюк, якого 1939-го прислали на західноукраїнські землі для організації комсомольських організацій, але він ознайомився з національно-визвольним рухом і пристав до українських націоналістів. Від тортура загинув член УГВР отець Микола Галант. Найтужчим ударом для УГВР було вбивство керівника його генерального секретаріату Романа Шухевича (5 березня 1950-го), наступник якого Василь Кук (псевдо Юрій Коваль) потрапив у руки каральних органів (1954). Відтоді УГВР припинила своє існування на рідних землях. Її члени, котрі переїхали за кордон, ще раніше створили Закордонне представництво УГВР на чолі з Іваном Гриньохом, але діяльність його в діаспорі не мала значного впливу, хоч не варто заперечувати доволі плідної видавничої діяльності.

Олег ГРИНІВ,
професор.

Львів.

ЮВІЛЕЙ

3. Погляд з відстані часу

Неупереджена оцінка діяльності УГВР дає підстави стверджувати, що вона орієнтувалася насамперед на самооборону свого народу впродовж тривалого часу. Очільники визвольної боротьби орієнтувалися на вибух війни проти СРСР з боку західних альянтів. До че, такої тактики дотримувалися патріотичні сили в європейських державах, які вимушено стали сателітами Кремля, позаяк масові виступи закінчувалися трагічно. Національну народну революцію в Угорщині (1956) Москва потопила в крові. Зазнала невдачі «Празька весна» (1968), після чого Чехословаччина опинилася під ще сильнішим московським гнітом. Масовий противладний рух у Польщі на чолі з профспілкою «Солідарність» закінчився тим, що 1981 року промосковські сили встановили в країні військову диктатуру. Заяви деяких керівників західних держав про їхню підтримку боротьби поневолених Москвою народів залишилися на рівні декларацій.

Після збройного опору, який у СРСР найясніше утверджували українці та литовці в перше повоєнне десятиліття, виникли інші його форми. Зокрема, правозахисний рух, що охопив навіть інтелектуальні кола в самій Москові.

Становище українського народу ускладнилося, бо будь-які вияви національної свідомості компартійна номенклатура твервала як «прояви українського буржуазного націоналізму». Якщо іншим народам доводиться боротися за свою духовну свободу, то українці були змушені вести боротьбу за існування своєї нації, окріміність якої Кремль ще й нині ставить під сумнів, хоч Українська РСР мала місце в ООН поряд із повноправними суб'єктами на міжнародній арені.

У 1970-х роках компартійні ідеологи заговорили про існування в СРСР «нової інтернаціональної спільноти» під назвою «sovets'kyj narod» на російській культурній основі. Безпременно, така концепція спрямована на російські поглинання на-самперед білорусів і українців.

Проте рух штадесятників підтвердив, що ідеї, за які боролися повстанці під проводом УГВР, не вмерли серед нашого народу.

Наприкінці минулого століття, коли виникли сприятливі політичні умови, ідеї УГВР своєрідно втілилися в Народному русі України як масовій громадсько-політичній організації. Додаючи різні перешкоди, НРУ зумів довести український народ до Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року, який підтвердив Акт проголошення незалежності України.

Під час відзначення 75-ї річниці створення УГВР у Сприні.

Фото прес-служби ОДА.